

Medzinárodné vyhlásenie o etických zásadách vo fundraisingu

ÚVOD

Fundraiseri pôsobia v rôznych oblastiach, krajinách a podmienkach, ale niekoľko základných hodnôt a postupov majú spoločných: ich práca má za cieľ dosiahnuť v niečom zmenu, pomôcť iným a zachrániť hodnoty – inými slovami, snažia sa zmeniť svet k lepšiemu. Práve z týchto dôvodov sa fundraiseri usilujú zdefinovať a využívať najlepšie postupy.

Cieľom tohto vyhlásenia o etických zásadách vo fundraisingu je podporiť rozvoj svetovej komunity fundraiserov, ktorí sú verní zásadám zodpovednosti, transparentnosti a efektívnosti. Toto vyhlásenie vyjadruje to, čo nás pri výkone našej profesie spája. Vzhľadom k tomu, že v mnohých krajinách už existujú etické kódexy a štandardy praxe, je účelom tohto Vyhlásenia zjednotenie svetovej komunity fundraiserov pod jednou všeobecnou deklaráciou základných princípov. Organizácie a jednotlivci, ktorí sa hlásia k Vyhláseniu, sa zároveň nevzdávajú existujúcich kódexov a štandardov, len proklamujú záujem o globálne porozumenie týchto základných princípov.

V rôznych kultúrnych prostrediach môže Vyhlásenie poslúžiť ako návod pre iniciovanie osvedčených postupov na novo sa rozvíjajúcich trhoch. Poskytuje tiež jednoznačnú alternatívu k miestnym zvyklostiam, ktoré často nepredstavujú najlepšie postupy. Dodržiavanie vyhlásenia má napomôcť spoločnému cieľu, ktorým je posilňovať dôveru verejnosti voči neziskovému sektoru a zároveň odrádzať od nadobúdania osobného prospechu na úkor darcov a zainteresovaných strán.

Odstavec 5 tohto vyhlásenia obsahuje slovné formulácie, kde slová „musia“ a „nesmú“ znamenajú povinnú požiadavku a „mali by“ vyjadrujú to, čo všetky organizácie hlásiace sa k Vyhláseniu považujú za najlepšie. Vo vyhlásení sa uznáva, že fundraiseri pôsobia v podmienkach rôznych právnych poriadkov a musia dodržiavať predpisy platné v mieste ich pôsobenia. Zároveň sa očakáva, že fundraiseri hlásiaci sa k zásadám vyhlásenia sa budú riadiť najprísnejším výkladom predpisov (a etického kódexu ich vlastnej členskej asociácie) týkajúcich sa ich činnosti.

5 ZÁKLADNÝCH ZÁSAD

Päť dôležitých zásad pre výkon činnosti fundraisera:

- Čestnosť:** Fundraiseri vždy konajú čestne a pravdivo tak, aby dôvera verejnosti bola chránená a darcovia a príjemcovia neboli zavádzaní.
- Rešpekt:** Fundraiseri vždy konajú s ohľadom na vážnosť svojej profesie a svojej organizácie a s ohľadom na dôstojnosť darcov a príjemcov.
- Integrita:** Fundraiseri konajú otvorene a s ohľadom na svoju zodpovednosť za dôveru verejnosti. Informujú o každom skutočnom i potenciálnom konflikte záujmov a vyhýbajú sa akémukoľvek, čo i len zdaniu osobného alebo profesionálneho pochybenia.
- Empatia:** Fundraiseri pracujú spôsobom, ktorý podporuje účel ich práce a podnecujú ostatných, aby dodržiavali rovnaké profesijné štandardy a angažovanosť. Cenia si súkromie jednotlivca, slobodu voľby a rozmanitosť vo všetkých formách.
- Transparentnosť:** Fundraiseri vypracúvajú prehľadné správy o svojej činnosti, v ktorých presným a zrozumiteľným spôsobom informujú o tom, ako sa narába s darmi a na čo sú dary použité, a tiež o nákladoch a výdavkoch.

ŠTANDARDY PRAXE

Tieto štandardy berú do úvahy, že fundraiseri pôsobia v podmienkach rôznych právnych poriadkov a musia dodržiavať predpisy platné v mieste ich pôsobenia. Očakáva sa však, že fundraiseri riadiaci sa týmito štandardmi praxe, budú v prvom rade dodržiavať najprísnejší výklad všetkých príslušných právnych predpisov týkajúcich sa ich činnosti a etického kódexu ich vlastnej členskej asociácie.

1. Zodpovednosť fundraiserov voči **darom**.
  - Dary by mali byť prijímané, len keď sú dobrovoľné, v súlade s cieľmi organizácie a nespájajú sa s nimi náklady neprimerané k hodnote k daru.
  - Dary sa rozdeľujú v súlade so želaniami darcu, ak nejaké vyjadril.

- Dary sa nezískavajú pre osobný finančný prospech fundraisera alebo fundraisingovej organizácie, pre ktorú fundraiser pracuje.
- Dary sa vyberajú starostlivo a s ohľadom na slobodnú voľbu darcu, bez použitia nátlaku, obťažovania, zastrašovania alebo donucovania.

2. Vzťahy so **zúčastnenými stranami**.

- Fundraiseri sa zodpovedajú všetkým zainteresovaným stranám vrátane darcov, príjemcov a zamestnávateľov.
- Fundraiseri prejavujú rešpekt voči právam darcov tým, že im poskytujú aktuálne informácie o spôsobe využitia darov, pričom rešpektujú súkromie darcu a jeho želania.
- Fundraiseri rešpektujú práva príjemcu a chránia jeho dôstojnosť a sebaúctu. Za účelom fundraisingu preto nepoužijú také materiály a techniky, ktoré poškodzujú túto dôstojnosť.
- Fundraiseri dodržiajú pri spolupráci s dodávateľmi a sprostredkovateľmi rovnaké štandardy ako vo svojej vlastnej organizácii. Fundraiseri primeraným úsilím zabezpečia, že dodávatelia sa spoluprácou s ich organizáciou neobohatia neprimerane.

3. Zodpovednosť za **komunikáciu**, marketing a informovanie verejnosti.

- Fundraiseri zverejňujú len presné, pravdivé a nezavádzajúce informácie a informácie, ktoré rešpektujú dôstojnosť a sebaúctu príjemcu.
- Fundraiseri vo verejných informáciách nevyjadrujú ani nenaznačujú názor, že fundraising funguje bez administratívy a nákladov, čím by vyvolávali nesprávny dojem, že fundraisingová činnosť so sebou nenesie náklady. Fundraiseri budú namietat', ak sa ich organizácia vyjadrí alebo naznačí, že fundraising je činnosť bez nákladov.
- Fundraiseri o využívaní darov informujú pravdivo, bez nadhodnocovania alebo podhodnocovania.
- Fundraiseri za každých okolností dodržiajú predpisy a zákony na ochranu informácií.
- Fundraiseri súhlasia, že informácie o darcoch a potencionálnych darcoch zhromaždené organizáciou alebo v jej mene, budú odovzdávané a využívané výlučne v mene tejto organizácie.
- Ak darca prejaví želanie byť vymazaný zo zoznamov oslovovaných darcov, bude táto žiadosť bez meškania splnená a darcovi nebudú kladené nijaké prekážky.

4. **Vykazovanie** fundraisingu, financií a nákladov na fundraising.

- Fundraiseri ručia za transparentnosť a jednoznačnosť všetkých fundraisingových operácií, účtovníctva a výkazov, za ktoré zodpovedajú. Svoju prácu dokážu kedykoľvek vysvetliť a vyúčtovať.
- Svoju organizáciu podporujú v tom, aby výkazníctvo vykonávala v súlade s vnútroštátnymi a medzinárodnými účtovnými štandardmi.
- Fundraiseri predkladajú v primeranom čase presné výročné správy všetkým zúčastneným stranám a taký prístup podporujú aj vo svojej organizácii.
- Fundraiseri podávajú všetkým zúčastneným stranám otvorené a jasné informácie o fundraisingových nákladoch, honorároch a výdavkoch a ako boli vynaložené.
- Na požiadanie informujú zamestnávateľa, darcu a príjemcu o akejkoľvek dohode o odmene.

5. **Platby** a odmeny.

- Fundraiseri poskytujú svoje služby dobrovoľne, za plat alebo za vopred dohodnutý honorár. Fundraiseri by nemali prijímať provízie ani odmeny v percentách z vyzbieraných darov.
- Fundraiseri nesmú pri rozhodovaní v mene organizácie prijímať dary a odmeny.
- Fundraiseri nesmú žiadať ani prijímať platby pre svoju osobu, či v hotovosti alebo naturáliách, od dodávateľa tovaru alebo služieb ako odplatu za objednávku u tohto dodávateľa.
- Kritériá, na základe ktorých fundraiserovi prislúcha odmena podľa výkonu, musia byť dohodnuté vopred a nemalo by to byť percento z vyzbieraných darov.

6. Súlad s **vnútroštátnymi** právnymi predpismi.

- Fundraiseri budú namietat', ak organizácia, pre ktorú pracujú, porušuje príslušné miestne, regionálne, národné alebo medzinárodné predpisy občianskeho alebo trestného práva.
- Fundraiseri nevyvíjajú aktivity, ktoré sa nezhodujú s vnútroštátnymi a medzinárodnými právnymi povinnosťami fundraiserov voči ich organizácii alebo voči iným. Okrem toho sa vyhýbajú akémukoľvek, čo i len náznaku trestného konania alebo profesionálneho pochybenia.